

żony przez kwas siarkowy w apparacie naczyń ołowianych, gdyż ieden tylko ten kwas który krzemionkę rozpuszcza, a przeto w naczyniach szklannych trzymać go nie można było. (*) Nie-masz kwasu któryby tak mocno gryzł i psuł części organiczne iak iest kwas fluspatowy. Fluor otrzymany przez kwas siarkowy, bywa to ieszcze kwas fluspatowy krzemienny a rozmaite inne doświadczenia wprowadzają tylko na domysł że pierwiastek ten fluor nazwany, nie może się otrzymać czysty, ale go mieć można we trzech kombinacyach, to iest albo z wodą, albo z krzemionką, albo z kwasem boraxowym, i że ta istota ma nieiakieś podobieństwo do siarki, fosforu i boru.

XXVI.

METALLE i ICH PODZIAŁ.

149. Reszta pierwiastków chemicznych które dotąd stanowiły trzy oddziały ciał pod imieniem alkali, ziem i metallów znaiomych, przez pomyslné doświadczenia P. Dawy zredukowały się wszystkie do metallów. Ten bowiem przez stos wolty działając na potaż i sodę, które do tych czas za alkali nie rozłożone się uważały, okazał że są rzeczywiście niedokwasami metallów nowych, które dla tego potassem i sodem nazwał. Toż samo udało mu się dokazać i na wszystkich poznanych w chemii

(*) Szkło robi się z krzemionki i potażu.

pierwiastkach ziem, które zachowując dawniejsze nazwiska przerobione tylko zostały w zakończeniu. Ztąd pokrótce tu namieniemy, o reszcie pierwiastków względnie do ich własności kwaszenia się, lub początków z których powstały: dzieląc je 1° na metalle alkaliczne czyli dające początek ciałom szczególnym dawniey pod imieniem alkali znanym iakiemi są Potass i Sod. 2° Na metalle ziemne dające początek ziemiom a temi są Baryt, Stroncjan, Wapnian, Magnezjan, Krzemionek Glinian, Cyrkonian, Glucyn, i Itryn. — 3° Na metalle dające się doskonale ukwasić iakiemi są Arszenik, Chrom, Molybden, Junsten, Antymon. 4° Metalle zamieniające się tylko w niedokwasy a temi są: Kobalt, Bismut, Manganecz, Uran, Tytan, Ziemian, Tantal, Ceres, Zynk, Żelazo, Cyna, Ołów, Miedź, Nikiel, Żywe srebro, Srebro, Pallas, Osmium. 5° i na metalle solnikowe to jest takie które się łączą z Solirodem, a których połączenia z kwasorodem albo są trudne albo niepewne a takimi są: Złoto, Platyna, Irys i Rod. — Szczególne wiadomości o tych metalach iako też i wyżey wzmiankowanych istotach, ponieważ nie są zamiarem fizyki odsyłaia się przeto do właściwéy sobie nauki.